

Főtiszteletű, nagytiszteletű, tiszteletes és professzor urak, tisztelt egybegyűlteik!

Amikor kézbe vették a meghívót néhai Czeglédy István születésének 100. évfordulójára rendezendő ünnepségre, valószínűleg csodálkoztak: ki az Csécsy László, aki a család nevében emlékezni fog Czeglédy Istvánra? A felkérés édesanyámnak szólt, Csécsy Istvánné Czeglédy Évának. Mivel Ő és öccse is a közelmúltban kórházi kezelésen estek át, engem kért meg Édesanyám, hogy ezt a megemlékezést tartsam meg helyettük. Ők mind a ketten jelen vannak közöttünk. Én ugyan nem ismertem – nem is ismerhettem – személyesen nagyapámat, de a családban, rokonságunkban, nagyapám tanítványaiban – akiktől jómagam is tanulhattam – nagyon elevenen él az ő emlékezete. Meglehetősen sok történetet hallottam, fényképet láttam nagyapámról, olyan, mintha személyesen ismerhettem volna.

Tavaly júniusban Debrecenben egy felemelő ünnepségen vehettem részt: nagyapám bátyjának, Czeglédy Sándor születésének 100. évfordulójáról emlékeztünk meg. Jó volt Czeglédyként részt venni ezen az ünnepségen. Óhatatlan az összehasonlítás, amiből kiderülhet, hogy mennyi hasonló volt a két Czeglédy testvér között. Egy dologban azonban sajnos nagyon különböztek. Czeglédy Sándorra, a debreceni teológia professzorára való emlékezés friss volt, ezért talán könnyebb is, hiszen Őneki megadatott, hogy végére ért életének, mikor 1998-ban elment közülünk. Nagyapám, néhai Czeglédy István azonban sajnos nem érte meg élete végét. 1966 decemberében hunyt el, tragikus váratlansággal, 56 évesen. A vele kapcsolatos elbeszélések, történetek, sztorik, emlékképek azonban kitörölhetetlenül jelenvalóvá teszik az emlékét.

1. Engedjék meg, hogy most megpróbáljam feleleveníteni Őt, rendhagyó módon, néhány fényképpel illusztrálva a kronológiai történéseket. Elmondom tehát, hogy milyenek ismertem meg Czeglédy Istvánt, a nagyapámat. Az előbb elhangzott előadásokból hallhattunk lelkipásztori, teológiai munkásságáról. Én most a családi eseményekről szólnék, amelyek közvetlenül rá, és a családjára vonatkoznak.
2. Czeglédy István, a bibliafordítónak is jelzett Czeglédy Sándor 2. gyermeke volt: Sándor, István, Margit, Éva és Károly.
3. Iskolái elvégzése és az ösztöndíjas évek után a háború kezdetekor 1938-ig a kőszegi reáliskolában táborigyelőként szolgált.
4. A Felvidék visszacsatolásakor szülőfaluja, Nagysalló hívta meg parókus lelkészének. 1944-ben katonai szolgálatra vonult be Strij katonai kórházába. A felvidéken, a lévai rokonságnál ismerkedtek meg nagyanyámmal 1944 végén. Eljegyzésük 1945 januárjában, Sára napkor, esküvőjük pedig 1945 februárjában volt. Nagyapám, mint táborigyelő lelkész esett a visszavonuló orosz csapatok hadifogságába. A fiatal házasok szétválasztattak, elkezdődött a hosszú hadifogság ideje, mely összesen 2 év és 4 hónapig tartott. A szibériai hadifogság ideje alatt nagyanyám a nyíregyházi Kálvineumban tanított.
- 5.
6. Sűrűn váltották egymást és most már talán mosolygunk is azokon levelezőlapokon, melyeket hadifogoly-hozzátartozók részére adott ki a Magyar Kommunista Párt, „Erősítsd a szovjet-magyar barátságot!” felirattal. Az elbeszélések szerint nagyapám a családi hagyományokhoz köthetett talán a fogságból való hazatérését. A Czeglédy családban ugyanis hagyomány volt, hogy mindenki valamilyen hangszeren muzsikált. Nagyapám – édesanyám elmondása szerint – nagyon szépen csellózott. Amikor a foglyotábor tiszti szalonzenekarába bekerült, már nemcsak egy csajka levest kapott, hanem egy fél szelet kenyeret is a leves mellé. A „hangszeren játszani

kell!” hagyománya később átöröklődött nagyapám gyermekeire is. Sárka zongorázott, Jani csellózott, édesanyám szépen hegedült. A családi sztorik között szerepel, hogy az is előfordult: Sári, Évi, Jani Mozart triót adtak karácsonyi ajándékba nagymamámnak, nagyapám betanításában. Aztán végre a fogságnak is vége szakadt. A 35 évesen, élete teljes teljében fogságba esett fiatalember csontsoványan, teljesen összetörve érkezett haza 1947 nyarán. Édesanyja és fiatal felesége táplálták és gondozták újra az új életre.

7. .
8. .
9. .
10. 1948 májusában megszületett a várva várt első gyermek, Sára Mária, majd később 1950 októberében édesanyám, Éva Katalin, 1952 júliusában pedig a fiú, István János.
11. A kisfiú még karon ülő baba volt, amikor a Budapest Józsefvárosi Gyülekezet lelkészéül választotta nagyapámat.
12. Az 50-es évek nehézségei közepette, de boldogan, boldog családi életben cseperedtek a gyermekek.
13. A balatonfüredi,
14. balatonszabadi nyaralásokra,
15. .
16. a mátraházi téli üdülésekre szívesen emlékeznek vissza. A szabadi úszásoktatás a Balatonban nagyapámkarjaiban, a mátraházi „oldalasan haránt” kirándulások a Kékesre, szánkózás a kékesi lejtőkön – ezek felejthetetlen pillanatai maradnak ezeknek az éveknek. A csendes egyszerűségben, a gyülekezet közösségében eltelt éveket 1956 megrázkódtatásai zavarták fel. 4, 6, 8 évesek voltak a Czeglédy-gyerekek, amikor a parókia pincéjében, a szén tetején ülve megtapasztalták a Mindenható kegyelmét. A parókiát bombatalálat érte, a földdel tette egyenlővé, de a lent tartózkodóknak a haja szála sem görbült. Nagyapám egy lócán aludt, mikor találat érte a parókiát. Ezzel a tettel a nyugalmat árasztotta a rábízottakra. „Isten velünk van! Ne féljete!” – szólt a körülötte összebújókhoz, mikor, úgymond, „felébredt” a bombatalálat után.
17. Érdekességként említeném meg, hogy ebben a zűrés időkből a Tolna megyei Fadd gyülekezete ajánlotta fel segítségét: a nehéz hónapok idejére elvállalják a Salétrom utcai gyülekezet gyermekeit. Nagyapám kihirdette ezt a gyülekezetben, de a felajánlásnak csak akkor lett fogantatja, mikor elmondta a gyülekezetnek: Ő mind a három gyermekét elküldi Faddra. Nagy-nagy hit kellett ehhez: megbízni az ismeretlenben! Mégis áldás volt ezen a gyülekezeti kapcsolaton – máig is élő családi kapcsolatok jöttek létre akkor. (Esperes?)
18. 1957 tavaszán a budapesti teológia meghívta nagyapámat. A teológiára való beköltözés, a megtisztelő dékáni felkérés előtt, s majd még a kezdő napok, hetek, hónapok alatt nagyapámnak gondja volt a józsefvárosi parókia újjáépítésére. Az újjáépítést borzolta az is, hogy tűzszereknek kellett eltávolítaniuk a parókia udvaráról egy fel nem robbant bombát.
19. A beköltözés után a család és teológia között nagyon szorosra fonódott a kapcsolat. A Czeglédy család élete összefonódott a teológia életével, a házban élőkkel, a teológusokkal úgy éltek együtt, mint egy nagy család. Nagyapám kisugárzása, emberi megnyilvánulásai nagyon nagy hatással voltak a körülötte élőkre, a rábízottakra. (Repülőszakáll?)
Most néhány fényképet mutatok Önöknek, melyek ezeket az éveket jellemzik.

20. Ezen a képen nagyapám, mint dékán, levelet diktál Naszádi Zsófiának, a dékáni hivatal titkárnőjének.
21. Nagyapám a teológia egyik tantermében előadást tart az egyik évfolyamnak. Az előző előadásokból bővebben hallhattak ezekről az időkről. A képen jól látható és nagyapám nagy-nagy tudását is bizonyítja, hogy a sok-sok ismeretet közlő újszövetségi exegézis, ill. görög nyelvtan tanítására csak egyetlen dolgot vitt magával, a Bibliáját. Nagyapám teológiai munkájához tartozott, hogy voltak évek, mikor mint bentlakó professzor, ő volt a teológusok internátusi felügyelő tanára.
- 22.
23. +24 Szívesen vett részt kirándulásokon, felekezetek közötti futballmeccseken. Gyakori résztvevője volt a teológusok kiszállásainak, vezetője a teológus-napoknak. Nem vonta ki magát az egyház egyéb rábízott feladatai alól sem.
- 24.
25. Megtisztelték külföldi egyházi kiküldetésekkel is. A nagy tudású, nagy felkészültségű professzor idegennyelvű előadásait mindig érdeklődéssel hallgatták. Történt egy nagy sikerű előadás után, hogy riporterek rohamozták meg. Elkérték tőle azt a kis cetlit, amit előadása közben nézegetett – meg is kapták, most pedig mi is kuncoghatunk, ugyanis ez állt rajta: 2 liter tej, 1 kilogramm kenyér, 1 db vaj, 1 kilogramm cukor.
Családostól aktív gyülekezeti életet éltek. Nagyapám a Kálvin téri gyülekezet presbitere, az egyházmegyének tanácsbírája volt. Vasárnaponként együtt járt a család templomba. A felnőttek a templomi istentiszteletre, a gyerekek pedig a Kálvin terembe a gyerek-istentiszteletre. Később a gyerekkorból felnövekedvén a család együtt hallgatta az igehirdetést a templom jobb oldali első emeleti karzatán.
26. A családuk őriz egy már kissé meggyötört fényképet is, melyet most megmutatok a családi albumból. Ez a fénykép a teológia egyik tantermének tábláját ábrázolja. A táblán a 60-as évek elejének professzorairól, tanáraitól készült karikatúrák láthatók. A karikatúrákat aláírásukkal igazolják: Békefi Benő, Molnár Miklós, Bucsai Mihály, Tóth Kálmán, Kádár Imre, Bodonhelyi József és Czegléd István.
Nagyszüleim különös gonddal fordultak gyermekeik felé, nagy gondossággal terelgették őket sajátos tehetségeik felé. Nagyapám, Czegléd István sokirányú tehetségét örökölték gyerekei. Sárika nagynéném a nyelvtehetségét, ő 1966 ősztől orosz-francia szakos egyetemista volt. Édesanyám, Évi a zenei tehetségét örökölte, hiszen kimagasló tehetséget mutatott fel már gyerekkorától kezdve a hegedülés terén. Jani bátyám is már középiskolás lett 1966 ősztől. Ő a sportos Czegléd István követője lett, magas termete predesztinálta őt a kosárlabdázás felé. Nagyszüleim minden igyekezetükkel azon voltak, hogy gyermekeik saját tehetségükben kiteljesedhessenek. Együtt örvendeztek Sárika atlétikai versenyein elért eredményeinek, együtt tapsoltak Évi növendékhangversenyein és együtt drukkoltak Jani kosármeccsein.
27. Az egész család együtt vett részt családi eseményeken is, ez a jellegzetes fénykép például nagyanyám hűgának esküvőjén készült nagyapámról.
28. Egyéb társadalmi eseményeken is együtt voltak, ez a kép például az Erzsébet híd felavatásakor készült. A családi összetartozás, az egymás segítése, a példamutató hűség, az elkötelezettség, a tisztaság, a rend szeretet, a fegyelmezettség jellemezte egész családi életüket.
29. Most megmutatom önöknek talán a nagyapámról készült legutolsó képet, mely egy Szilágyi Dezső téri templomi ünnepség közben készült.

30. S aztán itt a váratlan, a hihetetlennek tetsző vég: tetszett a Mindenhatónak magához hívni őt 1966. december 1-én. Kérem, nézzék el nekem, hogy ilyen szomorúra sikeredett ez a családi megemlékezés. Nagypám váratlan, hirtelen halála az egész családot mélyen lesújtotta. Zavarba ejtő a tanítás: vajon miért kellett elbúcsúzni tőle oly hirtelen? A kérdés mind a mai napig nyitva áll előttünk. 44 év távlata igen hosszú idő, több, mint egy emberöltő. Ez alatt az idő alatt – mely alatt Czeglédy István élete is a végéig ért volna – a család folyamatosan emlékezik rá. Úgy érezzük, hogy itt van velünk, a családjával.
31. Együtt van immár azóta elhunyt feleségével, Sári nagyival.
32. A hihetetlenül fiatalon elhunyt lányával, Sárikával.
33. Együtt van Jani fiával, az ő feleségével, Dórizal, s két nemrégiben házasodott iker gyermekükkel, Tamással és Eszterrel.
34. Együtt van édesanyámmal, Évivel és az ő gyermekeivel.
35. Velem, feleségemmel Noémivel, fiaikkal, Bencével és Botonddal.
36. Panka húgommal és férjével, Danival, gyermekeikkel, Boglárkával, Sárával, és Csongorral.
37. Palkó öcsémrel és feleségével, Melindával, kislányaikkal: Zsófikával, Orsikával, és a születendő kicsi Lucával.
38. Mi, a legközelebbi család és a kiterjedt rokonság nagy szeretettel emlékezünk Czeglédy Istvánra.

Legvégül egy hangról és egy mozdulatról szeretnék szólni. Mind a kettőben az aggódó, a gondoskodó, a figyelmes, a szeretetteljes Czeglédy István szól illetve mozdul hozzánk. A 60-as évek közepén a Czegi-gyerekek a táncdalfesztivált nézték a teológia társalgójának televízióján. Majd nyílt az ajtó, megjelent Czeglédy István – s csak ennyit szólt: „Sári, Évi, Jani, mint a villám!” Ez nekünk már csak így maradt meg: „Laci, Panka, Palkó, mint a villám!”

A mozdulatról pedig édesanyám mesélt nekem. Nagypám – felismerve édesanyám zenei tehetségét – gondosan ápolta, terelgette, tanította őt. Még most is a tenyerében érzi a tenyerét, ahogy kézen fogva együtt mennek a hegedűórára, majd hazafelé Melba kockát esznek.

Kérem, emlékezzenek Czeglédy Istvánra a család szemszögéből is. Tudom, hogy az interaktív találkozás ma is létre jött vele.

Köszönöm, hogy meghallgattak.